

Høringsnotat

Lovavdelingen
Januar 2019
Snr. 19/559

Ny forskrift om sertifikater for forsikring og annen sikkerhet etter sjøloven mv.

1 Innledning

Justis- og beredskapsdepartementet foreslår i dette høringsnotatet en ny forskrift om sertifikater for forsikring og annen sikkerhet etter sjøloven mv. Bakgrunnen for forslaget er behov for å gi forskrifter om sertifikater for forsikring og annen sikkerhet etter 2007 vrakfjerningskonvensjonen og 2010 HNS-konvensjonen forut for at Norge blir bundet av konvensjonene. Departementet ønsker samtidig å forenkle gjeldende forskrifter strukturelt og språklig.

Departementet foreslår her én ny forskrift, som foruten sertifikater for forsikring og annen sikkerhet etter 2007 vrakfjerningskonvensjonen og 2010 HNS-konvensjonen gjelder sertifikater for forsikring og annen sikkerhet etter 1992 ansvarskonvensjonen, 1996 begrensingskonvensjonen, 2001 bunkerskonvensjonen, Aten-forordningen og 2002 Aten-konvensjonen. I forskriften foreslås det også en bestemmelse om forsikringsplikt etter sjøloven § 418 annet ledd. Forskriften foreslås å avløse forskrift 9. desember 2013 nr. 1552 om forsikring og annen sikkerhet for ansvar etter enkelte bestemmelser i sjøloven og forskrift 8. juni 2013 nr. 672 om sertifikat etter sjøloven § 182 a. Med unntak av bestemmelsen om forsikringsplikt etter sjøloven § 418 annet ledd foreslår departementet at forskriftenes bestemmelser om forsikringsplikt utgår, og at det tydeliggjøres at forskriften i hovedsak gjelder sertifikater.

2 Gjeldende rett

2.1 Gjeldende forskrifter

Forskrift 9. desember 2013 nr. 1552 om forsikring og annen sikkerhet for ansvar etter enkelte bestemmelser i sjøloven er fastsatt av Justis- og beredskapsdepartementet med hjemmel i sjøloven § 186, § 198 og § 418 fjerde ledd. Forskriftens kapittel 1 gjelder forsikring mv. etter 1992 ansvarskonvensjonen. Kapittel 2 gjelder forsikring mv. etter 2001 bunkerskonvensjonen. Kapittel 3 gjelder forsikring mv. etter Aten-forordningen, 2002 Aten-konvensjonen og sjøloven § 418 annet ledd. Kapittel 4 inneholder felles bestemmelser for forsikring og sertifikater etter kapittel 1 til 3.

Forskrift 8. juni 2013 nr. 672 om sertifikat etter sjøloven § 182 a er fastsatt av Justis- og beredskapsdepartementet med hjemmel i sjøloven § 182 a femte ledd.

Forskriften gjelder sertifikat for forsikring og annen sikkerhet for ansvar som kan begrenses etter 1996 begrensingskonvensjonen.

2.2 2007 vrakfjerningskonvensjonen og 2010 HNS-konvensjonen

På bakgrunn av Prop. 105 LS (2017–2018) Endringer i sjøloven mv. (fjerning av vrak) og samtykke til tiltredelse til Den internasjonale Nairobi-konvensjonen om fjerning av vrak, 2007 har Stortinget 4. desember 2018 gitt samtykke til at Norge tiltrer 2007 vrakfjerningskonvensjonen. Konvensjonen skal gjennomføres i norsk rett dels ved endringer i sjøloven og dels ved forskrifter, jf. endringslov 20. desember 2018 nr. 115. I endringsloven gis det regler om forsikringsplikt i sjøloven § 210 d. I § 210 d gis det en hjemmel for å gi forskrift med nærmere regler om forsikring og annen sikkerhetsstillelse og om sertifikater. Hovedreglene om forsikring og annen sikkerhet i 2007 vrakfjerningskonvensjonen artikkel 12 vil dermed gjennomføres ved lov, mens nærmere regler om sertifikater mv. må gis i forskrift.

Ved lov 12. mai 2015 nr. 30 om endringer i sjøloven (erstatningsansvar ved transport av farlig gods m.m.) ble det vedtatt et nytt kapittel 11 i sjøloven om ansvar for skade voldt av farlig gods etter den internasjonale konvensjon om ansvar og erstatning for skade i forbindelse med sjøtransport av farlige og skadelige stoffer, 1996, som endret ved protokoll av 2010 (2010 HNS-konvensjonen). Kapitlet er ikke trådt i kraft (bortsett fra § 223 om rapporteringsplikt), ettersom 2010 HNS-konvensjonen ikke er trådt i kraft. Tilsvarende som den nye bestemmelsen i sjøloven § 210 d om forsikringsplikt etter 2007 vrakfjerningskonvensjonen gir sjøloven § 218 regler om forsikringsplikt etter 2010 HNS-konvensjonen artikkel 12, mens nærmere regler om sertifikater mv. må gis i forskrift, jf. forskriftshjemmelen i § 218 fjerde ledd.

3 Forslaget

Departementet foreslår at det gis en ny forskrift om sertifikater for forsikring og annen sikkerhet etter sjøloven, som avløser forskrift 8. juni 2013 nr. 672 om sertifikat etter sjøloven § 182 a og forskrift 9. desember 2013 nr. 1552 om forsikring og annen sikkerhet for ansvar etter enkelte bestemmelser i sjøloven.

Departementet foreslår at reglene i kapittel 1 og 2 i forskrift 9. desember 2013 nr. 1552 og nye regler om sertifikater for forsikring og annen sikkerhet etter 2007 vrakfjerningskonvensjonen og 2010 HNS-konvensjonen samles i ett kapittel som gjelder ansvarskonvensjonene om miljø mv. Det vises til kapittel 1 i forskriftsforslaget. Her inngår også de fleste reglene i nåværende kapittel 4 i den nevnte forskriften. Enkelte henvisninger til konvensjoner og lovbestemmelser, som etter departementets vurdering ikke er nødvendige, foreslås ikke videreført. I felles forskriftsbestemmelser for sertifikater etter ulike konvensjoner ville henvisningene vært vanskelig tilgjengelige.

Kapittel 3 i forskrift 9. desember 2013 nr. 1552 har også en del likt innhold med forskriftens kapittel 1 og 2. Dette kapitlet gjelder imidlertid andre spørsmål, nemlig om bortfrakters ansvar for skade på passasjerer og reisegods, som følger av en EF-forordning (Aten-forordningen), en IMO-konvensjon (2002 Aten-konvensjonen) og en lovbestemmelse som ikke gjennomfører noen internasjonal forpliktelse (sjøloven § 418 annet ledd). Departementet foreslår at reglene i dette

kapitlet tas inn som et eget kapittel 3 i den nye forskriften, der også flere av reglene i nåværende kapittel 4 som gjelder Aten-forordningen og 2002 Aten-konvensjonen, inngår. Det foreslås henvisninger fra kapittel 3 til kapittel 1 der reglene er like.

Forskrift 8. juni 2013 nr. 672 om sertifikat etter sjøloven § 182 a har bare to paragrafer (foruten bestemmelsen om ikrafttreden). Departementet foreslår at disse to paragrafene inntas i et eget kapittel 2 i den nye forskriften, men samordnet språklig med forskriften for øvrig.

Departementet foreslår at reglene om definisjoner og forsikringsplikt etter 1992 ansvarskonvensjonen, 2001 bunkerskonvensjonen, Aten-forordningen og 2002 Aten-konvensjonen i forskrift 9. desember 2013 nr. 1552 §§ 1, 2, 9, 10, 16 og 17 ikke videreføres i den nye forskriften, siden disse reglene allerede følger av sjøloven og en videreføring av forskriftsbestemmelsene ville gjort forskriften unødvendig lang og komplisert. Tas disse bestemmelsene ut, vil den nye forskriften i all hovedsak gjelde sertifikater, og forskriftstittelen og kapitteloverskriftene gjenspeiler dette. Departementet foreslår imidlertid en bestemmelse om forsikringsplikt etter sjøloven § 418 annet ledd, se forskriftsforslaget § 13 og spesialmerknaden til denne. For ordens skyld nevnes det dessuten at forskriftsforslaget også inneholder bestemmelser om godkjenning av forsikring eller annen sikkerhet, som er en forutsetning for å få sertifikat.

4 Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget om forskriftsbestemmelser om sertifikater for forsikring og annen sikkerhet etter 2007 vrakfjerningskonvensjonen og 2010 HNS-konvensjonen er en konsekvens av tilslutning til konvensjonene. Ettersom forskriftsforslaget bygger på og er i tråd med gjeldende sertifikatordninger, antar departementet at de økonomiske og administrative konsekvensene er begrensete. De internasjonale sertifikatordningene er imidlertid økonomisk fordelaktige for skips- og forsikringsnæringene. I forskriftsforslaget § 6 fjerde ledd er det lagt opp til at det skal betales gebyr for sertifikatene etter Sjøfartsdirektoratets gebyrtariff, som etter de gjeldende sertifikatordningene. For øvrig viser departementet til redegjørelsen for økonomiske og administrative konsekvenser av tilslutning til og gjennomføring av konvensjonene i Prop. 105 LS (2017–2018) Endringer i sjøloven mv. (fjerning av vrak) og samtykke til tiltredelse til Den internasjonale Nairobi-konvensjonen om fjerning av vrak, 2007 og Prop. 46 LS (2014–2015) Endringer i sjøloven (erstatningsansvar ved transport av farlig gods m.m.) og samtykke til ratifikasjon av protokoll 30. april 2010 til den internasjonale konvensjon om ansvar og erstatning for skade i forbindelse med sjøtransport av farlige og skadelige stoffer, 1996.

Ut over forslaget om forskriftsbestemmelser om sertifikater for forsikring og annen sikkerhet etter 2007 vrakfjerningskonvensjonen og 2010 HNS-konvensjonen innebærer forskriftsforslaget bare uvesentlige endringer i gjeldende rett. Disse endringene skal ikke ha økonomiske eller administrative konsekvenser, annet enn at et lettere tilgjengelig regelverk innebærer en viss administrativ fordel.

Departementet legger etter dette til grunn at utgiftene Sjøfartsdirektoratet får som følge av denne forskriften, kan dekkes innenfor gjeldende budsjettammer.

5 Merknader til de enkelte bestemmelsene

Til § 1

§ 1 viderefører forskrift om forsikring og annen sikkerhet for ansvar etter enkelte bestemmelser i sjøloven §§ 3 og 11. Ettersom §§ 2 og 10 (om forsikringsplikt) ikke foreslås videreført, foreslås henvisningene til disse paragrafene erstattet med henvisninger til sjøloven §§ 186 og 197, som gjelder forsikringsplikt etter henholdsvis 2001 bunkerskonvensjonen og 1992 ansvarskonvensjonen. Det foreslås dessuten nye henvisninger til sjøloven §§ 210 d og 218, som vil gjelde forsikringsplikt etter henholdsvis 2007 vrakfjerningskonvensjonen og 2010 HNS-konvensjonen.

Til § 2

§ 2 viderefører forskrift om forsikring og annen sikkerhet for ansvar etter enkelte bestemmelser i sjøloven § 4 første til tredje ledd og § 12 første, annet og tredje ledd, jf. § 4 tredje ledd, men er omformulert og forenklet noe. Paragrafhenvvisninger er tatt ut, fordi det ellers ville blitt mange henvisninger som ikke kan sees å være nødvendige. Den eneste innholdsmessige endringen er at bestemmelsen også foreslås å gjelde for sertifikater etter 2007 vrakfjerningskonvensjonen og 2010 HNS-konvensjonen. § 4 fjerde ledd, jf. også § 12 tredje ledd, foreslås innarbeidet i § 3 annet ledd; se merknaden til dette.

Til § 3

§ 3 *første ledd* viderefører forskrift om forsikring og annen sikkerhet for ansvar etter enkelte bestemmelser i sjøloven § 5, jf. også § 13, men foreslås også å gjelde for forsikring og annen sikkerhet etter 2007 vrakfjerningskonvensjonen og 2010 HNS-konvensjonen. Som i § 1 foreslås det å henvise til de aktuelle paragrafene om forsikringsplikt i sjøloven siden det ikke foreslås noen bestemmelser om forsikringsplikt i forskriften. Det foreslås presisert at Sjøfartsdirektoratet kan innhente generelle uttalelser fra Finanstilsynet om forsikringsselskapenes finansielle situasjon. Presiseringen medfører ikke endringer i gjeldende rett eller praksis.

§ 3 *annet ledd* viderefører forskrift om forsikring og annen sikkerhet for ansvar etter enkelte bestemmelser i sjøloven § 4 fjerde ledd, jf. også § 12 tredje ledd, men foreslås dessuten å gjelde for forsikring og annen sikkerhet etter 2007 vrakfjerningskonvensjonen og 2010 HNS-konvensjonen. For øvrig foreslås det presisert at det er Sjøfartsdirektoratets godkjenning (og ikke forsikringen eller sikkerheten) som opphører.

Til § 4

§ 4 viderefører med enkelte språklige endringer deler av forskrift om forsikring og annen sikkerhet for ansvar etter enkelte bestemmelser i sjøloven § 6, jf. også § 13, men foreslås også å gjelde for sertifikater etter 2007 vrakfjerningskonvensjonen og 2010 HNS-konvensjonen. Bestemmelsen foreslås å gjelde bare sertifikater (dvs. ikke forsikringsplikt mv.), og paragrafoverskriften foreslås i tråd med dette endret fra «Særregler for skip eid av den norske stat» til «Sertifikat for skip eid av den norske stat».

Til § 5

§ 5 viderefører forskrift om forsikring og annen sikkerhet for ansvar etter enkelte bestemmelser i sjøloven § 7, § 8 første og tredje ledd, § 14, jf. § 7 annet og tredje ledd, og § 15, jf. § 8 første og tredje ledd, men foreslås også å gjelde for sertifikater etter 2007 vrakfjerningskonvensjonen og 2010 HNS-konvensjonen. Det er foretatt enkelte språklige endringer, og det foreslås i *tredje ledd* at sertifikater etter 2001 bunkerskonvensjonen, 2007 vrakfjerningskonvensjonen og 2010 HNS-konvensjonen kan være på spansk eller inneholde oversettelse til spansk, jf. 2001 bunkerskonvensjonen artikkel 7 (4), 2007 vrakfjerningskonvensjonen artikkel 12 (4) og 2010 HNS-konvensjonen artikkel 12 (3). Når det gjelder særregelen i *fjerde ledd annet punktum* for utenlandsk skip som skal ha sertifikat etter sjøloven § 210 d, se merknaden til § 8 første ledd tredje punktum, der det geografiske området for forsikringsplikten etter sjøloven § 210 d annet ledd er kommentert.

Departementet foreslår ikke å videreføre forskrift om forsikring og annen sikkerhet for ansvar etter enkelte bestemmelser i sjøloven § 8 annet ledd, jf. også § 15, der det heter at søknad om sertifikat skal være på norsk eller engelsk og inneholde følgende opplysninger:

- a) skipets navn, nasjonalitet og hjemsted
- b) skipets kjenningnummer eller bokstaver
- c) eierens navn og hovedforretningssted
- d) sikkerhetens art
- e) navn og hovedforretningssted til forsikringsgiveren, eller annen som har stilt sikkerhet, og i tilfelle det forretningssted hvor forsikringen er ytet eller sikkerheten stilt.

Departementet legger til grunn at disse opplysningene uansett vil fremkomme av forsikringsbevisene og/eller Sjøfartsdirektoratets søknadsskjemaer. (Det følger av forskriftsforslaget § 5 fjerde ledd tredje punktum, jf. § 2 tredje ledd, at direktoratet kan fastsette hvilke opplysninger sertifikatsøknaden og forsikringsgiverens attest skal inneholde, og hvordan sertifikatsøknaden skal fremsettes.)

Til § 6

§ 6 viderefører med enkelte språklige endringer forskrift om forsikring og annen sikkerhet for ansvar etter enkelte bestemmelser i sjøloven § 23 første, annet og fjerde ledd, § 24 og § 26. Bestemmelsen foreslås foruten for sertifikater etter 1992 ansvarskonvensjonen og 2001 bunkerskonvensjonen å gjelde for sertifikater etter 2007 vrakfjerningskonvensjonen og 2010 HNS-konvensjonen. For sertifikater etter Aten-forordningen og 2002 Aten-konvensjonen foreslås § 23 tredje og fjerde ledd, § 24 og § 26 videreført i § 11 annet og tredje ledd (norske skip) og § 12 tredje ledd (utenlandske skip), delvis med henvisninger til § 6.

Til § 7

§ 7 viderefører med enkelte språklige endringer forskrift om forsikring og annen sikkerhet for ansvar etter enkelte bestemmelser i sjøloven § 25, men foreslås å gjelde også for sertifikater etter 2007 vrakfjerningskonvensjonen og 2010 HNS-konvensjonen. For sertifikater etter Aten-forordningen og 2002 Aten-konvensjonen foreslås bestemmelsen videreført ved henvisninger til § 7 i § 11 tredje ledd (norske skip) og § 12 tredje ledd (utenlandske skip). Det er ikke klart etter ordlyden i den gjeldende forskriftsbestemmelsen om tilbakelevering av

sertifikat når gyldighetstiden utløper, skal skje straks, men departementet foreslår dette nå. Paragrafoverskriften foreslås forkortet ved at «ved opphør av forsikring eller annet sikkerhet» strykes, bl.a. fordi paragrafen også omfatter tilbakelevering når sertifikatets gyldighetstid utløper. Eksemplifiseringen av opphørsgrunner i den gjeldende forskriftsbestemmelsen, «på grunn av oppsigelse eller av annen grunn», foreslås også tatt ut.

Til § 8

§ 8 *første og annet ledd* viderefører med enkelte språklige endringer forskrift om forsikring og annen sikkerhet for ansvar etter enkelte bestemmelser i sjøloven § 27, men foreslås også å gjelde for sertifikater etter 2007 vrakfjerningskonvensjonen og 2010 HNS-konvensjonen. Det geografiske området i § 8 *første ledd tredje punktum*, som gjelder utenlandske skip som skal ha sertifikat etter sjøloven § 210 d, er annerledes enn i § 8 første ledd første og annet punktum, ettersom forsikringsplikten etter foreslåtte § 210 d annet ledd i sjøloven ikke gjelder for utenlandske skip på kontinentalsokkelen. For sertifikater etter Aten-forordningen og 2002 Aten-konvensjonen foreslås forskrift om forsikring og annen sikkerhet for ansvar etter enkelte bestemmelser i sjøloven § 27 videreført ved henvisninger til § 8 første ledd første punktum og annet ledd i § 11 tredje ledd (norske skip) og henvisninger til § 8 første ledd tredje punktum og annet ledd i § 12 tredje ledd (utenlandske skip – her er det geografiske området endret, se merknaden til § 12 tredje ledd). § 8 annet ledd foreslås for øvrig også gitt tilsvarende anvendelse for sertifikater etter sjøloven § 182 a, jf. forskriftsforslaget § 10 tredje punktum.

§ 8 *tredje ledd* gjennomfører 2007 vrakfjerningskonvensjonen artikkel 9 (3).

Til § 9

§ 9 *første ledd* er en ny bestemmelse om sertifikatplikt etter sjøloven § 182 a. Bestemmelsen gjengir regler som uansett følger av sjøloven § 182 a, og har derfor ingen selvstendig rettslig betydning. Bestemmelsen foreslås av hensyn til helheten i forskriften, bl.a. siden det er foreslått tilsvarende bestemmelser om sertifikatplikt i § 1, § 5 første ledd, § 11 første ledd og § 12 første ledd. Av bestemmelsen (og av sjøloven § 182 a annet ledd) fremgår det at det er forsikringsgiveren eller sikkerhetsstilleren som utsteder sertifikater.

§ 9 *annet og tredje ledd* viderefører forskrift om sertifikat etter sjøloven § 182 a § 1.

Til § 10

§ 10 *første og annet punktum* viderefører forskrift om sertifikat etter sjøloven § 182 a § 2. I *tredje punktum* foreslås det at § 8 annet ledd, om at Sjøfartsdirektoratet straks skal underrettes dersom det ved kontroll oppdages at et skip ikke har påbudt sertifikat, skal gjelde tilsvarende.

Til § 11

§ 11 *første ledd* viderefører forskrift om forsikring og annen sikkerhet for ansvar etter enkelte bestemmelser i sjøloven § 18.

§ 11 *annet ledd* viderefører forskrift om forsikring og annen sikkerhet for ansvar etter enkelte bestemmelser i sjøloven § 23 tredje ledd og fjerde ledd første punktum, så langt bestemmelsene gjelder sertifikat for norske skip etter

Aten-forordningen og 2002 Aten-konvensjonen. Etter § 23 fjerde ledd første punktum skal sertifikatet sendes skipets eier, men «skipets eier» foreslås endret til «bortfrakteren» i denne bestemmelsen. Det er transportøren/den utførende transportøren og ikke skipseieren som er ansvarlige etter Aten-forordningen og 2002 Aten-konvensjonen, men ordet bortfrakteren er brukt i stedet for transportøren/den utførende transportøren i overskriften til sjøloven kapittel 15 avsnitt III og i forskrift om forsikring og annen sikkerhet for ansvar etter enkelte bestemmelser i sjøloven § 17.

§ 11 *tredje ledd* viderefører forskrift om forsikring og annen sikkerhet for ansvar etter enkelte bestemmelser i sjøloven § 19, jf. § 4 tredje og fjerde ledd, § 20, jf. §§ 5 og 6, § 23 fjerde ledd annet og tredje punktum og §§ 24 til 27, så langt bestemmelsene gjelder sertifikat for norske skip etter Aten-forordningen og 2002 Aten-konvensjonen. Det er enkelte mindre endringer fra gjeldende forskrift, se merknader til paragrafene som § 11 tredje ledd viser til.

Til § 12

§ 12 *første og annet ledd* viderefører forskrift om forsikring og annen sikkerhet for ansvar etter enkelte bestemmelser i sjøloven § 21 første ledd, men er omformulert.

§ 12 *tredje ledd* viderefører forskrift om forsikring og annen sikkerhet for ansvar etter enkelte bestemmelser i sjøloven § 21 annet ledd, jf. § 7 annet og tredje ledd, og § 22, jf. §§ 8, 4 og 5, § 23 tredje og fjerde ledd og §§ 24 til 27, så langt bestemmelsene gjelder sertifikat for utenlandske skip etter Aten-forordningen og 2002 Aten-konvensjonen. Det foreslås likevel ved henvisningen til § 5 tredje ledd første punktum at sertifikatene kan være på spansk eller inneholde oversettelse til spansk, jf. 2002 Aten-konvensjonen artikkel 4bis nr. 4. Det foreslås også, ved henvisningen til § 8 første ledd tredje punktum, at plikten til å fremvise sertifikat for utenlandske skip ikke skal gjelde på kontinentalsokkelen, jf. 2002 Aten-konvensjonen artikkel 4bis nr. 13. Tilsvarende foreslås det ved henvisningen til § 5 fjerde ledd annet punktum at anløp på kontinentalsokkelen ikke skal ha betydning for fristen for å sende Sjøfartsdirektoratet søknad om sertifikat eller kopi av sertifikat. Det er også enkelte andre mindre endringer fra gjeldende forskrift, se merknader til paragrafene som § 12 tredje ledd viser til.

Til § 13

§ 13 viderefører forskrift om forsikring og annen sikkerhet for ansvar etter enkelte bestemmelser i sjøloven § 17 tredje, fjerde og femte ledd, så langt bestemmelsene gjelder forsikring etter sjøloven § 418 annet ledd. Bestemmelsen gjelder forsikringsplikt. Det foreligger ikke noen sertifikatordning for forsikring etter sjøloven § 418 annet ledd. Bakgrunnen for at det foreslås en bestemmelse om forsikringsplikt etter sjøloven § 418 annet ledd, selv om det ikke foreslås andre bestemmelser om forsikringsplikt i denne forskriften, er at omfanget av forsikringsplikten etter ordlyden i sjøloven § 418 annet ledd er mindre klart enn omfanget av forsikringsplikten etter de andre bestemmelsene i sjøloven som denne forskriften gjelder.

I *første ledd* foreslås vilkåret i den gjeldende forskriften § 17 tredje ledd om at forsikringsplikten gjelder «norske skip», tatt ut, siden sjøloven § 418 annet ledd ikke er begrenset til å gjelde norske skip. Videre foreslås det å vise til ansvarsgrensen som følger av Aten-forordningen, i stedet for å innta

begrensningsbeløpet i forskriften, blant annet fordi sjøloven § 418 annet ledd første punktum viser til forordningens regler.

Når det gjelder statseide skip, foreslås det presisert i *annet ledd* at annen forsikring eller sikkerhetsstillelse enn en bekreftelse på at skipet eies av staten, og at staten dekker ansvaret innen begrensningsbeløpet, ikke er nødvendig. Departementet kan ikke se noen grunn til å ha en strengere regel her enn det som gjelder etter Atenforordningen/2002 Aten-konvensjonen, jf. sjøloven § 418 første og tredje ledd, og andre forsikringsbestemmelser i sjøloven. En annen sak er at annet ledd, og den nevnte presiseringen, trolig har begrenset praktisk betydning.

Til § 14

§ 14 viderefører med visse endringer forskrift om forsikring og annen sikkerhet for ansvar etter enkelte bestemmelser i sjøloven §§ 28 og 29, men foreslås å gjelde for alle sertifikater som er omfattet av forskriften, og for forsikring etter sjøloven § 418 annet ledd, jf. forskriften § 13.

Særbestemmelsen som foreslås i *annet ledd første punktum* for utenlandske skip som ikke har påbudt sertifikat for forsikring eller annen sikkerhet etter sjøloven § 210 d og § 418 første og tredje ledd, og for norske og utenlandske skip som ikke har påbudt forsikring etter sjøloven § 418 annet ledd, jf. denne forskriften § 13, skyldes det geografiske området for forsikringsplikten, se merknaden til § 8 første ledd tredje punktum og § 12 tredje ledd, og sjøloven § 418 annet ledd.

Bakgrunnen for forslaget i *første ledd annet punktum* og *annet ledd annet punktum* om ulike bestemmelser for norske og utenlandske skip ved brudd på sertifikatplikten etter sjøloven § 182 a er at det er gitt ulike bestemmelser for norske og utenlandske skip i henholdsvis § 182 c, jf. § 199, og § 182 b i sjøloven.

Til § 15

§ 15 viderefører forskrift om forsikring og annen sikkerhet for ansvar etter enkelte bestemmelser i sjøloven § 30, men foreslås også å gjelde for sertifikater etter 2007 vrakfjerningskonvensjonen, 2010 HNS-konvensjonen og 1996 begrensningskonvensjonen. Det foreslås presisert at eventuelle regler til utfylling og gjennomføring av forskriften skal fastsettes i forskrift.

Til § 16

§ 16 inneholder regler om ikrafttredelse, regler om opphevelse av forskrift om sertifikat etter sjøloven § 182 a og forskrift om forsikring og annen sikkerhet for ansvar etter enkelte bestemmelser i sjøloven og overgangsregler. Reglene om sertifikater etter 2007 vrakfjerningskonvensjonen og 2010 HNS-konvensjonen kan først tre i kraft henholdsvis når sjøloven § 210 d er vedtatt og trådt i kraft, og når sjøloven § 218 er trådt i kraft. Overgangsreglene tilsvarende overgangsreglene i forskrift om forsikring og annen sikkerhet for ansvar etter enkelte bestemmelser i sjøloven § 31 annet og tredje ledd.

Forslag til forskrift om sertifikater for forsikring og annen sikkerhet etter sjøloven mv.

Fastsatt av Justis- og beredskapsdepartementet [dato] med hjemmel i lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten § 182 a femte ledd, § 186 fjerde ledd, § 198, § 210 d fjerde ledd, § 218 fjerde ledd og § 418 fjerde ledd

Kapittel 1 Sertifikat etter 1992 ansvarskonvensjonen, 2001 bunkerskonvensjonen, 2007 vrakfjerningskonvensjonen og 2010 HNS-konvensjonen

§ 1 Sertifikatplikt for norske skip

Eieren av et norsk skip som skal ha godkjent forsikring eller annen sikkerhet etter sjøloven §§ 186, 197, 210 d eller 218, skal sørge for at skipet har om bord et sertifikat utstedt av Sjøfartsdirektoratet som bekrefter at skipet har slik forsikring eller sikkerhet.

§ 2 Søknad om sertifikat for norske skip

Søknad om sertifikat etter § 1 skal sendes Sjøfartsdirektoratet.

Ved søknaden skal det legges attest utstedt av eierens forsikringsgiver eller den som har stilt annen sikkerhet, der det bekreftes at skipet har forsikring eller annen sikkerhet etter den aktuelle bestemmelsen i sjøloven, og at forsikringen eller sikkerheten i sin gyldighetstid bare kan sies opp med tre måneders skriftlig varsel til Sjøfartsdirektoratet. Har skipet annen sikkerhet enn forsikring, må det gis nærmere opplysninger om sikkerheten.

Sjøfartsdirektoratet kan fastsette hvilke opplysninger sertifikatsøknaden og forsikringsgiverens attest skal inneholde, og hvordan sertifikatsøknaden skal fremsettes.

§ 3 Godkjenning av forsikring eller annen sikkerhet for norske skip

Forsikring eller annen sikkerhet for norske skip etter sjøloven §§ 186, 197, 210 d og 218 skal godkjennes av Sjøfartsdirektoratet. Ved tvil om en forsikring eller annen sikkerhet er tilfredsstillende, og ved tvil om et forsikringssselskaps finansielle situasjon generelt, kan direktoratet innhente uttalelse fra Finanstilsynet.

Godkjenningen opphører når forsikringens eller sikkerhetens gyldighetstid utløper, når sertifikatet leveres tilbake til Sjøfartsdirektoratet, eller når nytt sertifikat utstedes for skipet.

§ 4 Sertifikat for skip eid av den norske stat

For skip eid av den norske stat som skal ha godkjent forsikring, annen sikkerhet eller sertifikat etter sjøloven § 186 tredje ledd, § 197 tredje ledd, § 210 d tredje ledd eller § 218 tredje ledd, skal Sjøfartsdirektoratet utstede et sertifikat som bekrefter at skipet eies av staten, og at staten dekker ansvaret innen begrensingsbeløpet. Sertifikat utstedes etter anmodning fra statsinstitusjonen som disponerer skipet.

§ 5 Sertifikat for utenlandske skip

Utenlandsk skip som skal ha godkjent forsikring eller annen sikkerhet etter sjøloven §§ 186, 197, 210 d eller 218 og som er registrert i en stat tilsluttet den aktuelle konvensjonen, skal ha om bord sertifikat som fastsatt i konvensjonen, utstedt eller bekreftet av vedkommende myndighet i skipets flaggstat. Det samme gjelder for uregistrerte utenlandske skip som er berettiget til å føre en konvensjonsstats flagg. Forsikringspliktige utenlandske skip som verken er registrert i en konvensjonsstat eller berettiget til å føre en konvensjonsstats flagg,

skal ha sertifikat utstedt eller bekreftet av Sjøfartsdirektoratet eller av vedkommende myndighet i en annen konvensjonsstat.

For skip som eies av en stat, anerkjennes også sertifikat utstedt av vedkommende myndighet i denne staten som bekrefter at skipet eies av staten, og at ansvaret er dekket innen begrensingsbeløpet.

Sertifikatet skal være på engelsk, fransk eller spansk eller inneholde oversettelse til et av disse språkene. Sertifikat for forsikring eller annen sikkerhet etter sjøloven § 197 skal likevel være på engelsk eller fransk eller inneholde oversettelse til et av disse språkene.

For utenlandsk skip som skal ha godkjent forsikring eller annen sikkerhet etter sjøloven §§ 186, 197 eller 218, bør søknad om sertifikat eller kopi av sertifikat utstedt av vedkommende myndighet i en annen stat sendes Sjøfartsdirektoratet senest 30 dager før skipet kan ventes å anløpe havn eller annen laste- eller losseplass i Norge eller på den norske kontinentalsokkelen. For utenlandsk skip som skal ha godkjent forsikring eller annen sikkerhet etter sjøloven § 210 d, bør søknad om sertifikat eller kopi av sertifikat utstedt av vedkommende myndighet i en annen stat sendes Sjøfartsdirektoratet senest 30 dager før skipet kan ventes å anløpe havn eller annen laste- eller losseplass i Norge eller en ikke landtilknyttet anløpsplass i norsk sjøterritorium. Bestemmelsene i §§ 2 og 3 gjelder tilsvarende.

§ 6 Utstedelse av sertifikat

Sjøfartsdirektoratet utsteder sertifikat etter sjøloven §§ 186, 210 d og 218 på formular anbefalt av Den internasjonale sjøfartsorganisasjonen i samsvar med bestemmelsene i henholdsvis 2001 bunkerskonvensjonen, 2007 vrakfjerningskonvensjonen og 2010 HNS-konvensjonen. Sertifikat etter sjøloven § 197 utstedes på formular anbefalt av Det internasjonale erstatningsfondet i samsvar med 1992 ansvarskonvensjonens bestemmelser.

Sjøfartsdirektoratet sender sertifikatet til skipets eier. Kopi av sertifikatet sendes forsikringsgiveren eller den som har stilt annen sikkerhet. Data fra sertifikatet registreres av Sjøfartsdirektoratet.

Sertifikat kan utstedes for et bestemt tidsrom eller inntil forsikringen eller sikkerheten sies opp. Sertifikatet bør gis samme gyldighetstid som forsikringen eller sikkerheten med mindre særlige grunner taler mot det. Sertifikatet kan ikke gis lengre gyldighetstid enn forsikringen eller sikkerheten.

For sertifikatet betales det gebyr etter forskrift om gebyr for tjenester som utføres av Sjøfartsdirektoratet (Sjøfartsdirektoratets gebyrtariff).

§ 7 Tilbakelevering av sertifikat

Eier av skip som er utstyrt med sertifikat utstedt av Sjøfartsdirektoratet etter kapitlet her, plikter å levere sertifikatet tilbake til Sjøfartsdirektoratet straks forsikringen eller sikkerheten opphører å gjelde eller sertifikatets gyldighetstid utløper.

§ 8 Fremvisning av sertifikat

På anmodning av Sjøfartsdirektoratet, havnemyndigheter, tollvesenet, lostjenesten eller andre som Sjøfartsdirektoratet bemyndiger, har føreren på et norsk eller utenlandsk skip som skal ha sertifikat for forsikring eller annen

sikkerhet etter sjøloven §§ 186, 197 eller 218, plikt til å fremvise sertifikatet når skipet anløper eller forlater havn eller annen laste- eller losseplass i Norge eller på den norske kontinentalsokkelen. Det samme gjelder for føreren på et norsk skip som skal ha sertifikat for forsikring eller annen sikkerhet etter sjøloven § 210 d. Det samme gjelder også for føreren på et utenlandsk skip som skal ha sertifikat for forsikring eller annen sikkerhet etter sjøloven § 210 d, når skipet anløper eller forlater havn eller annen laste- eller losseplass i Norge eller en ikke landtilknyttet anløpsplass i norsk sjøterritorium.

Oppdages det ved kontroll at et skip ikke har påbudt sertifikat, skal Sjøfartsdirektoratet straks underrettes.

Er et vrak i henhold til 2007 vrakfjerningskonvensjonens regler fastslått å utgjøre en fare, skal den registrerte eieren eller en annen interessent fremlegge bevis for forsikring eller annen sikkerhet etter sjøloven § 210 d for Kystverket eller annen offentlig myndighet som etterspør beviset.

Kapittel 2 Sertifikat etter 1996 begrensingskonvensjonen

§ 9 Sertifikatplikt

Skip som skal ha forsikring eller annen sikkerhet etter sjøloven § 182 a, skal ha om bord et sertifikat utstedt av forsikringsgiveren eller sikkerhetsstilleren som bekrefter at skipet har slik forsikring eller sikkerhet.

Sertifikatet skal inneholde følgende informasjon:

- a) skipets navn, IMO-nummer og registreringssted,
- b) rederens navn og hovedforretningssted,
- c) hva slags type forsikring og sikkerhet skipet har, og forsikringsdekningens eller sikkerhetens utløpsdato,
- d) navn på forsikringsgiveren eller den som har stilt annen sikkerhet, dennes hovedforretningssted og, når det er relevant, stedet forsikringen er tegnet.

Sertifikatet skal være på engelsk, fransk eller spansk eller inneholde oversettelse til et av disse språkene.

§ 10 Fremvisning av sertifikat

På anmodning fra Sjøfartsdirektoratet, havnemyndigheter, tollvesenet, lostjenesten eller andre som Sjøfartsdirektoratet bemyndiger, har føreren på et norsk skip som skal ha sertifikat for forsikring eller annen sikkerhet etter sjøloven § 182 a, plikt til å fremvise sertifikatet. Det samme gjelder for føreren på et utenlandsk skip som skal ha slikt sertifikat, når skipet anløper eller forlater havn eller annen laste- eller losseplass i Norge eller på den norske kontinentalsokkelen eller utfører oppgaver i norsk territorialfarvann. § 8 annet ledd gjelder tilsvarende.

Kapittel 3 Sertifikat etter Aten-forordningen og 2002 Aten-konvensjonen. Forsikringsplikt etter sjøloven § 418 annet ledd

§ 11 Sertifikat for norske skip

Norske skip som skal ha godkjent forsikring eller annen sikkerhet etter Aten-forordningen, jf. sjøloven § 418 første ledd, eller 2002 Aten-konvensjonen, jf.

sjøloven § 418 tredje ledd, skal ha om bord et sertifikat utstedt av Sjøfartsdirektoratet som bekrefter at skipet har slik forsikring eller sikkerhet.

Sertifikat utstedes på formular anbefalt av Den internasjonale sjøfartsorganisasjonen i samsvar med Aten-forordningen og sendes til bortfrakteren.

Bestemmelsene i §§ 2 til 4, § 6 annet ledd annet og tredje punktum, tredje og fjerde ledd, § 7 og § 8 første ledd første punktum og annet ledd gjelder tilsvarende.

§ 12 *Sertifikat for utenlandske skip*

Utenlandske skip som skal ha godkjent forsikring eller annen sikkerhet etter Aten-forordningen, jf. sjøloven § 418 første ledd, eller 2002 Aten-konvensjonen, jf. sjøloven § 418 tredje ledd, skal ha om bord et sertifikat som fastsatt i Aten-forordningen eller 2002 Aten-konvensjonen som bekrefter at skipet har slik forsikring eller sikkerhet.

Sertifikat for utenlandske skip registrert i en stat som er bundet av Aten-forordningen eller 2002 Aten-konvensjonen, skal være utstedt eller bekreftet av vedkommende myndighet i registreringsstaten. Sertifikat for andre utenlandske skip skal være utstedt eller bekreftet av Sjøfartsdirektoratet eller av vedkommende myndighet i en annen stat som er bundet av Aten-forordningen eller 2002 Aten-konvensjonen.

Bestemmelsene i § 5 annet ledd, tredje ledd første punktum og fjerde ledd annet og tredje punktum, § 6 annet ledd annet og tredje punktum, tredje og fjerde ledd, § 7, § 8 første ledd tredje punktum og annet ledd og § 11 annet ledd gjelder tilsvarende.

§ 13 *Forsikringsplikt etter sjøloven § 418 annet ledd*

For skip i passasjertransport i Norge som er sertifisert til å føre mer enn 12 passasjerer og som ikke er omfattet av klasse A eller B i direktiv 2009/45/EF artikkel 4, skal bortfrakteren ha ansvarsforsikring som dekker ansvaret etter sjøloven § 418 annet ledd første punktum, opp til ansvarsgrensene som følger av Aten-forordningen.

Forsikringsplikten gjelder også for skip som eies eller brukes av den norske stat eller av en annen stat, men annen forsikring eller sikkerhetsstillelse enn en bekreftelse fra vedkommende myndighet i staten på at skipet eies av staten, og at staten dekker ansvaret innen begrensningsbeløpet, er ikke nødvendig. Forsikringsplikten gjelder likevel ikke krigsskip og andre skip som utelukkende nyttes i statlig, ikke kommersielt øyemed.

Kapittel 4 Avsluttende bestemmelser

§ 14 *Pålegg ved manglende sertifikat og forsikring*

Dersom et skip ikke har påbudt sertifikat for forsikring eller annen sikkerhet etter sjøloven §§ 186, 197 eller 218, kan Sjøfartsdirektoratet:

- a) nekte skipet adgang til havn eller annen laste- eller losseplass i Norge eller på den norske kontinentalsokkelen
- b) forby skipet å forlate havn eller annen laste- eller losseplass i Norge eller på den norske kontinentalsokkelen

c) påby at skipet blir losset eller flyttet

Det samme gjelder for norsk skip som ikke har påbudt sertifikat for forsikring eller annen sikkerhet etter sjøloven § 182 a, § 210 d eller § 418 første eller tredje ledd.

Dersom et utenlandsk skip ikke har påbudt sertifikat for forsikring eller annen sikkerhet etter sjøloven § 210 d eller § 418 første eller tredje ledd, eller et norsk eller utenlandsk skip ikke har påbudt forsikring etter sjøloven § 418 annet ledd, jf. denne forskriften § 13, kan Sjøfartsdirektoratet:

- a) nekte skipet adgang til havn eller annen laste- eller losseplass i Norge eller ikke landtilknyttet anløpsplass i norsk sjøterritorium
- b) forby skipet å forlate havn eller annen laste- eller losseplass i Norge eller ikke landtilknyttet anløpsplass i norsk sjøterritorium
- c) påby at skipet blir losset eller flyttet

For utenlandske skip som ikke har påbudt sertifikat for forsikring eller annen sikkerhet etter sjøloven § 182 a, gjelder sjøloven § 182 b.

Dersom et norsk skip ikke har påbudt sertifikat etter denne forskriften, skal skipets fører på begjæring utlevere skipets nasjonalitetsbevis til Sjøfartsdirektoratet. Er skipet i utenlandsk havn, skal skipets fører på begjæring fra norsk konsul utlevere skipets nasjonalitetsbevis til denne.

Skipets eier og fører, samt politi- og tollmyndigheter og lostjenesten, skal straks underrettes skriftlig om vedtak etter denne paragrafen. Gjelder vedtaket et utenlandsk skip, skal dessuten konsulen eller den diplomatiske representanten for flaggstaten på samme tid underrettes skriftlig.

§ 15 *Utfyllende forskrifter*

Sjøfartsdirektoratet kan i forskrift gi nærmere regler til utfylling og gjennomføring av denne forskriften.

§ 16 *Ikrafttredelse. Opphevelse av forskrifter. Overgangsregler*

Forskriften trer i kraft [dato]. Fra samme tid oppheves forskrift 8. juni 2013 nr. 672 om sertifikat etter sjøloven § 182 a og forskrift 9. desember 2013 nr. 1552 om forsikring og annen sikkerhet for ansvar etter enkelte bestemmelser i sjøloven.

Sjøfartsdirektoratet kan godkjenne forsikring eller annen sikkerhet og utstede sertifikat i medhold av forskriften før forskriften trer i kraft.

Gyldig sertifikat utstedt i medhold av forskrift 8. juni 2013 nr. 672 om sertifikat etter sjøloven § 182 a og forskrift 9. desember 2013 nr. 1552 om forsikring og annen sikkerhet for ansvar etter enkelte bestemmelser i sjøloven er gyldig sertifikat også etter forskriften her.